

პერსონალურ მონაცემთა დაცვა

IV ლექცია (მონაცემთა დაცვის ძირითადი
წესები/ დამუშავების საფუძვლები)

თათია კაჭარავა

მონაცემთა კანონის შესაბამისად დამუშავება

დამუშავების
სამართლებრივი
საფუძველი

დამუშავების
პრინციპები

მონაცემთა სუბიექტის უფლებების დაცვის გარანტია

მონაცემთა დამუშავების საფუძვლები

თანხმობა

საჯარო ინტერესი

მესამე პირის/დამმუშავებლის კანონიერი ინტერესი

სამართლებრივი ვალდებულება

სასიცოცხლო ინტერესები

სახელშეკრულებო ურთიერთობა

თანხმობა

თანხმობა არის სურვილის ნებაყოფლობითი, კონკრეტული, ინფორმირებული და მკაფიო გამოხატულება, გადმოცემული განცხადებით ან ნათელი და აქტიური ქმედებით, რომლითაც შესაბამისი პირი აცხადებს თანხმობას თავისი პერსონალური მონაცემების დამუშავებაზე.

გამოხმობის უფლება!

თანხმობა

თანხმობა არის სურვილის ნებაყოფლობით, კონკრეტული, ინფორმირებული და მკაფიო გამოხატულება, გადმოცემული განცხადებით ან ნათელი და აქტიური ქმედებით, რომლითაც შვილის პირი აცხადებს თანხმობას თავისი პერსონალური მონაცემების გამოყენებაზე.

არჩევანის
თავისუფლება
!

გაბრიელიის უფლება!

თანხმობა

თანხმობა არის სურვილის ნებაყოფლობითი, კონკრეტული, ინფორმირებული და მკაფიო გამოხატულება, გადმოცემული განცხადებით ან ნათელი და აქტიური ქმედებით, რომლითაც შესაბამისი პირი აცხადებს თანხმობას თავისი პერსონალური მონაცემების დამუშავებაზე.

გამოხმ

მიემართება
კონკრეტულ
მიზანს!

თანხმობა

თანხმობა არის სურვილის ნებაყოფლობითი, კონკრეტული, ინფორმირებული და მკაფიო გამოხატულება, გადმოცემული განცხადებით ან ნათელი აქტიური ქმედებით, რომლითაც შესაბამისი პირი აცხადებს თანხმობას მისი პერსონალური მონაცემების დამუშავებაზე.

**საკმარისი
ინფორმაცია!**

გამოხმობის უფლება!

თანხმობა

თანხმობა არის სურვილის ნებაყოფლობითი, კონკრეტული, ინფორმირებული და მკაფიო გამოხატულება, გადმოცემული განცხადებით ან ნათელი და აქტიური ქმედებით, რომლითაც შესაბამისი პირი აცხადებს თანხმობას თავისი პერსონალური მონაცემების დამუშავებაზე.

რეალური ნება
და არა
დუმილი/უმო-
ქმედობა!

ბის უფლება!

თანხმობა

თუ დამმუშავებელი ამუშავებს 16 წლამდე პირთა პერსონალურ მონაცემებს თანხმობის საფუძველზე, ასეთი დამუშავება კანონიერად ჩაითვლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ თანხმობა გაცემულია/დამუშავება ნებადართულია მშობლის უფლების მქონე პირის მიერ. შესაძლოა, წევრმა სახელმწიფოებმა ეროვნულ კანონმდებლობაში უფრო მცირე ასაკი დაადგინონ, თუმცა, არა 13 წელზე ნაკლები.

ხელშეკრულება

მონაცემთა დამუშავება იმ ხელშეკრულების შესასრულებლად (ან წინასახელშეკრულებო ზომების მისაღებად), რომლის მხარეც არის მონაცემთა სუბიექტი.

სამართლებრივი ვალდებულებები

- კანონით გათვალისწინებული შემთხვევა
- კანონმდებლობით დაკისრებული მოვალეობების შესრულება

ვრცელდება   საჯარო   და   კერძო
სექტორზეც!

სასიცოცხლო ინტერესები

- არსებითად მნიშვნელოვანი ინტერესების არსებობა (სიცოცხლე, ჯანმრთელობა და მსგავსი)
- სხვა საფუძვლით დამუშავების შეუძლებლობა
- უმეტესწილად, მონაცემთა სუბიექტს არ შეუძლია ნების გამოვლენა

საჯარო ინტერესები

დამუშავება კანონიერია, თუ ეს აუცილებელია საჯარო ინტერესის სფეროში შემავალი ამოცანების ან მონაცემთა დამმუშავებლისთვის მინიჭებული ოფიციალური უფლებამოსილების შესასრულებლად.

დამმუშავებლის/მესამე პირის კანონიერი ინტერესები

- კანონით დაცული ინტერესი, რომელიც აღმატებული უნდა იყოს მონაცემთა სუბიექტის უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვის ინტერესზე.
- აუცილებელია ბალანსი ინტერესებსა და ფუნდამენტურ უფლებებს შორის!

განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემების დამუშავება

განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემების დამუშავება
აკრძალულია!

გამონაკლისია თუ:

- არსებობს მონაცემთა სუბიექტის მკაფიო თანხმობა დამუშავებაზე;
- მონაცემებს ამუშავებს არაკომერციული ორგანიზაცია, კერძოდ, კანონიერი საქმიანობისას პოლიტიკური, ფილოსოფიური, რელიგიური ან პროფესიული კავშირის მიზნებით და იმ პირობით, რომ დამუშავება ეხება მხოლოდ მის მოქმედ ან ყოფილ წევრებს, რომელთაც მუდმივი კავშირი აქვთ ორგანიზაციასთან, მისი ამოცანებიდან გამომდინარე;
- დამუშავება მოიცავს ისეთ მონაცემებს, რომლებიც თვითონ სუბიექტმა საჯაროდ გამოაქვეყნა;

განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემების დამუშავება

გამონაკლისია თუ:

დამუშავება აუცილებელია შემდეგი მიზნებისთვის:

- დამუშავებლის ან მონაცემთა სუბიექტის **მოვალეობებისა და კონკრეტული უფლებების განხორციელება**, დასაქმების, სოციალური უსაფრთხოების ან სოციალური დაცვის კონტექსტში;
- მონაცემთა სუბიექტის ან სხვა ფიზიკური პირის **სასიცოცხლო ინტერესების დაცვა** (როდესაც მონაცემთა სუბიექტს არ შეუძლია თანხმობის გაცემა);
- სამართლებრივი მოთხოვნის დადგენა, შესრულება ან დაცვა ანდა სასამართლო საქმისწარმოება;

განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემების დამუშავება

გამონაკლისია თუ:

დამუშავება აუცილებელია შემდეგი მიზნებისთვის:

- პრევენციული მედიცინა ან შრომითი უსაფრთხოების დაცვა: დასაქმებულის სამუშაო შესაძლებლობათა შეფასება; სამედიცინო დიაგნოზის დასმა; ჯანდაცვა ან სოციალური დაცვა; ასევე, აღნიშნული სფეროსა და შესაბამისი მომსახურების მართვა ევროკავშირის ან წევრი სახელმწიფოს კანონმდებლობისა თუ სამედიცინო სფეროს სპეციალისტთან დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე;
- საჯარო ინტერესებისათვის არქივირება, სამეცნიერო/ისტორიული კვლევა ან სტატისტიკის წარმოება;
- საჯარო ინტერესი საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სფეროში;
- მნიშვნელოვანი საჯარო ინტერესი.

მონაცემთა უსაფრთხოება

მონაცემთა უსაფრთხოების დასაცავად აუცილებელია
შესაბამისი ორგანიზაციულ-ტექნიკური ზომების
მიღება!

- პერსონალურ მონაცემთა ფსევდონიმიზაცია და დაშიფვრა;
- დამუშავების სისტემებისა და სერვისების მუდმივი კონფიდენციალობა, ხელშეუხებლობა, ხელმისაწვდომობა და მოქნილობა;
- ფიზიკური ან ტექნიკური ინციდენტის შემთხვევაში, პერსონალურ მონაცემთა წვდომისა და ხელმისაწვდომობის დროული აღდგენა;
- დამუშავების უსაფრთხოების ტექნიკურ და ორგანიზაციულ საშუალებათა ეფექტიანობის რეგულარული შემოწმება და შეფასება

მონაცემთა უსაფრთხოება

მონაცემთა უსაფრთხოების დასაცავად აუცილებელია
შესაბამისი ორგანიზაციულ-ტექნიკური ზომების
მიღება!

შიდა ორგანიზაციული წესები:

- ყველა თანამშრომლისათვის ინფორმაციის რეგულარული მიწოდება მონაცემთა უსაფრთხოების წესებისა და მონაცემთა დაცვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვალდებულებების, განსაკუთრებით, კონფიდენციალობის პირობების შესახებ;
- მონაცემთა დამუშავების საკითხებში პასუხისმგებლობის მკაფიო გადანაწილება და უფლებამოსილებათა ნათლად ჩამოყალიბება;

მონაცემთა უსაფრთხოება

მონაცემთა უსაფრთხოების დასაცავად აუცილებელია
შესაბამისი ორგანიზაციულ-ტექნიკური ზომების
მიღება!

შიდა ორგანიზაციული წესები:

- პერსონალურ მონაცემთა გამოყენება მხოლოდ უფლებამოსილ პირთა მიერ დადგენილი ინსტრუქციების ან ზოგადი წესების შესაბამისად;
- დაცვა მონაცემთა დამმუშავებლის ან უფლებამოსილი პირის ადგილმდებარეობასა და ტექნიკურ თუ პროგრამულ უზრუნველყოფაზე წვდომისაგან (მათ შორის, წვდომის ნებართვის შემოწმება);
- პერსონალურ მონაცემებზე წვდომის ნებართვის გაცემა მხოლოდ უფლებამოსილი პირის მიერ და შესაბამისი დოკუმენტაციის საფუძველზე;

მონაცემთა უსაფრთხოება

მონაცემთა უსაფრთხოების დასაცავად აუცილებელია
შესაბამისი ორგანიზაციულ-ტექნიკური ზომების
მიღება!

შიდა ორგანიზაციული წესები:

- ელექტრონული საშუალებებით პერსონალურ მონაცემებზე წვდომის ავტომატიზებული წესები (პროტოკოლი) და შიდა საზედამხედველო ორგანოს მიერ მათი რეგულარული შემოწმება (შესაბამისად, მოთხოვნა დამუშავების ყველა აქტივობის აღრიცხვის შესახებ);
- მონაცემთა ავტომატიზებული წვდომის გარდა, სხვა ფორმების საგულდაგულოდ დოკუმენტირებაც, მონაცემთა გაცემის უკანონო ფორმათა არარსებობის საჩვენებლად;
- თანამშრომელთათვის მონაცემთა დაცვის სათანადო ტრენინგებისა და განათლების მიწოდება.

მონაცემთა უსაფრთხოება

ანგარიშვალდებულება და შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად:

- შესაბამისი ჩანაწერების წარმოება (აღრიცხვა);
- მონაცემთა დაცვის ოფიცრის (DPO) დანიშვნა;
- მონაცემთა დაცვის რისკების შეფასება;
- საზედამხედველო ორგანოსთან თანამშრომლობა (შეტყობინება, რეკომენდაცია და ა.შ.)
- ქცევის კოდექსის შექმნა;
- სერთიფიცირების მექანიზმები.

მონაცემთა უსაფრთხოება

GDPR-ის თანახმად, მონაცემთა დაცვის ოფიცრის დანიშვნა სავალდებულოა 3 შემთხვევაში:

- როდესაც მონაცემებს ამუშავებს სახელმწიფო უწყება ან ორგანო;
- მონაცემთა დამმუშავებლის ან უფლებამოსილი პირის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს მონაცემთა სუბიექტების რეგულარულ და სისტემატურ მონიტორინგს ფართო მასშტაბებით;
- მათი ძირითადი საქმიანობაა განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემთა ფართომასშტაბიანი დამუშავება ან პირის ნასამართლობასა და სისხლის სამართლის დანაშაულთან დაკავშირებული მონაცემების დამუშავება.

მონაცემთა უსაფრთხოება

მონაცემთა დაცვის სტანდარტების გათვალისწინება ახალი პროდუქტის ან მომსახურების შექმნისას (**data protection by design**) - მონაცემთა დამმუშავებელმა უნდა გაითვალისწინოს ტექნიკის ბოლოდროინდელი მიღწევები, განხორციელების ხარჯები, პერსონალურ მონაცემთა დამუშავების ბუნება, მოცულობა და მიზანი, ასევე, მონაცემთა სუბიექტის უფლებათა დარღვევის რისკები და მათი სიმძიმე

მონაცემთა უსაფრთხოება

მონაცემთა დაცვა პირველად პარამეტრად (**data protection by default**)- მონაცემთა დამუშავებელსა და უფლებამოსილ პირს მოეთხოვებათ ისეთი ტექნიკური და ორგანიზაციული ზომების გატარება და დანერგვა, რომლებიც ითვალისწინებს პერსონალურ მონაცემთა დაცვისთვის შექმნილ საფრთხეებს მონაცემთა დამუშავების ყველა ეტაპზე.

სხვა სპეციალური წესები

- ☐ ვიდეოთვალთვალი
- ☐ ბიომეტრიული მონაცემების დამუშავება
- ☐ პირდაპირი მარკეტინგი
- ☐ შესვლა/გასვლის აღრიცხვა
- ☐ მონაცემების ტრანსსასაზღვრო გადაცემა

სხვა სპეციალური წესები

ვიდეოთვალთვალი (ქუჩა, დაწესებულებები, საცხოვრებელი)

- განსაზღვრული მიზნები
- ინფორმირება
- დასაშვები არეალი
- სამუშაო ადგილი
- ფაილური სისტემა

! ვიდეოთვალთვალის განხორციელება დაუშვებელია გამოსაცვლელ ოთახებსა და ჰიგიენისათვის განკუთვნილ ადგილებში!

სხვა სპეციალური წესები

ბიომეტრიული მონაცემების დამუშავება (საჯარო სექტორი)

- დაწესებულების მიერ ბიომეტრიულ მონაცემთა დამუშავება შეიძლება მხოლოდ პირის უსაფრთხოებისა და საკუთრების დაცვის მიზნებისათვის, აგრეთვე საიდუმლო ინფორმაციის გამჟღავნების თავიდან აცილების მიზნით, თუ ამ მიზნების სხვა საშუალებით მიღწევა შეუძლებელია ან დაკავშირებულია არაპროპორციულად დიდ ძალისხმევასთან.

სხვა სპეციალური წესები

ბიომეტრიული მონაცემების დამუშავება (კერძო სექტორი)

- ბიომეტრიულ მონაცემთა დამუშავება შეიძლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს აუცილებელია საქმიანობის განხორციელების, უსაფრთხოებისა და საკუთრების დაცვის, აგრეთვე საიდუმლო ინფორმაციის გამჟღავნების თავიდან აცილების მიზნებისთვის, თუ ამ მიზნების სხვა საშუალებით მიღწევა შეუძლებელია ან გაუმართლებლად დიდ ძალისხმევას საჭიროებს.
- მონაცემთა გამოყენებამდე მონაცემთა დამუშავებელმა პერსონალურ მონაცემთა დაცვის სამსახურს და მონაცემთა სუბიექტს უნდა მიაწოდოს ინფორმაცია მიზნისა და მონაცემთა დასაცავად მიღებული უსაფრთხოების ზომების შესახებ.

სხვა სპეციალური წესები

პირდაპირი მარკეტინგი

- მონაცემების კატეგორია (საჯარო ინფორმაცია ან/და მხოლოდ სახელი, მის., ელ.ფოსტა, ტელ.; ფაქსი)
- მონაცემების მოპოვების წყარო (საჯარო, წერილობით თანხმობა, უკვე შეგროვებული)
- უარის თქმის უფლება და მექანიზმი

სხვა სპეციალური წესები

შესვლა/გასვლის აღრიცხვა

- მონაცემები (სახელი, საიდენტიფიკაციო დოკუმენტის ნომერი და სახე, მისამართი, შესვლისა და გასვლის თარიღები და დრო, ასევე შენობაში შესვლისა და შენობიდან გასვლის მიზეზები)
- შენახვის ვადა (არაუმეტეს 3 წელი)

სხვა სპეციალური წესები

მონაცემების ტრანსსასაზღვრო გადაცემა

მონაცემთა სხვა სახელმწიფო სა და საერთაშორისო ორგანიზაციისათვის გადაცემა შეიძლება იმ შემთხვევაში, თუ სახეზეა:

- დამუშავების საფუძველი
- უსაფრთხოების გარანტიები
- საერთაშორისო ხელშეკრულება
- ხელშეკრულება მხარეთა შორის (სამსახურის ნებართვის აუცილებლობა)

